БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

Буряm-Монголой ҮНЭН

№ 80 (6019) МАЙН 4 ЧЕТВЕРГ 1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

Бурят-Монголой ажалшад! СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа эдэбхитэйгээр захижа, Советскэ правительствода, Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин харуулая!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СССР-ЭЙ АРАДАЙ АЖАХЫЕ ҺЭРГЭЭН БОДХООХО БА ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТАБАДАХИ УРЬҺАЛАМЖА ГАРГАХА ТУХАЙ

СССР-эй арадай ажахые дам саашадань хүгжөөхын тулада арад зоной мүнгэн зөөри хабаадуулхын зорилгоор, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтообо:**

1. СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй табадахи урьһаламжые 20 миллиард түхэригэй хэмжээтэйгээр 20 жэлэй болзороор гаргаха.

2. Урьһаламжын облигацинууд ба тэрээнэй шүүбэринүүдые гүрэнэй ба нютагай алба налогууд болон татабаринуудһаа сүлөөлхэ.

3. СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй финанснуудай Министерствээр табигдаһан условинуудые баталха.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр 1950 оной майн 3-да баталагдаба

СССР-эй Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа гаргалгын условинууд

1. СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй табадахи урьһаламжа 1950 оной октябриин 1-һээ эхилээд, 1970 оной октябриин 1 хүрэтэр болзороор гаргагдаба.

2. Энэ урьһаламжа имаггал арад зоной дунда тараагдаха байна.

Урьһаламжа тарааха гүрим СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдоно.

3. Урьһаламжа болбол разряд бүхэнэй 100—100 миллион түхэригэй разрядууд болон хубаагдана.

Разряд бүхэниинь 20.000 серитэй. Разряд бүхэнэй серинүүд № 80001-һээ эхилээд № 100000 хүрэтэр номертой байха.

Сери бүхэнэйнь облигаци № 01-һээ эхилээд № 50 хүрэтэр номертой байха.

4. Урьһаламжын облигацинууд 500, 200, 100, 50, 25 ба 10 түхэригөөр гаргагдаба.

500 ба 200 түхэригэй облигацинууд 1 серин 100 түхэригэй таба гү, али хоёр облигацитай тэнтэй ба тус тустаа 5 гү, али 2 номертой байжа, тус облигацинуудай дээрэ тэмдэглэгдэһэн номер бүхэндэ нэгэ доро 5 гү, али 2 шүүбэри тудаха ёһотой.

50, 25 ба 10 түхэригэй облигацинууд 100 түхэригэй облигацинуудай хубинь байжа, 100 түхэригэй облигацида тудаһан (хахад, дүрбэнэйнь гү, али арбанайнь нэгэ хуби) шүүбэрине абаха эрхэтэй.

5. Урьһаламжаһаа ороһон бүхы олзо доходынь шүүбэри болгон түлэгдэнэ.

Шүүбэринүүдэй бүхы сумманъ хадаа урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо дунда жэшээгээр жэл бүриин 4 процентээр тогтоогдобо.

Урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо бүхы облигацинуудай 35 процентнь шүүхэ ба үлэгшэ 65 процентнь өөрынь бодото үнөөр гэдэргэнь худалдагдан абтаха.

Шүүһэн облигацинууд түлэгдөөд саашадаа тиражһаа гаргагдаха.

Урьһаламжын шүүбэринь 100 түхэригэй облигацида 25.000, 10.000, 5.000, 1.000 500 ба 200 түхэригэй хэмжээтэйгээр тогтоогдоно. Тиихэдээ тус шүүбэри соо облигациин бодото үнэнь (зуун түхэриг) оролсоно.

6. Урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо жэл бүхэндэ 2—2 тираж, хамтадаа шүүбэриин 40 тираж болохо.

Шүүбэриин тиражнууд хадаа 1951 онһоо эхилээд, СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдоһон болзор соо үнгэргэгдэхэ.

7. Урьһаламжын разряд бүхэндэ, тайлбарилан хэлэбэл, 100 миллион түхэригэй урьһаламжа бүхэндэ доро заагдаһан тоото шүүбэринүүд наадаглдаха байна гэбэл:

Облигациин бодото үные оруулалсан 100 түхэригэй облигациин шүүбэринүүдэй хэмжээнь (түхэригөөр)	Шүүбэринүүдэй тоо: 1-10 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	11-20 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	21-30 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	31-40 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	Урьһаламжын 100 миллион түхэриг бүхэндэ бүхы 40 тиражнуудаар тудаха шүүбэринүүд
25.000	1	1	1	1	40
10.000	5	5	5	5	200
5.000	10	10	10	10	400
1.000	100	100	100	100	4.000
500	1.000	1.000	1.000	1.000	40.000
200	7.984	7.734	7.534	7.284	305.360
Шүүбэринүүдэй дүн хамта	9 100	8.850	8.650	8.400	350.000
Шүүбэринүүдэй суммынь дүн хамта (түхэригөөр)	2.321.800	2.271.800	2.231.800	2.181.800	90.072.000

8. Шүүбэри тудаагүй облигацинууд 1955 оной октябриин 1-һээ эхилээд, урьһаламжын болзорой дүүрэтэр үлэһэн 15 жэл соо бодото үнөөр гэдэргээ (худалдагдан) абтаха.

Урьһаламжын 100 миллион түхэриг бүриһөө гэдэргэнь худалдан абтажа байха гэбэл: 1955 — 1960 онуудта — жэл бүриин 2.500 мянган түхэригэй, 1961—1965 онуудта — 4.400 мянган түхэригэй, 1966—1970 онуудта — 5.600 мянган түхэригэйхи гэдэргэнь худалдагдан абтаха.

1955 — 1969 онуудта худалдан абтаха облигацинууд жэл бүридэ худалдан абтаха тиражнуудаар тодорхойлогдохо, худалдан абтаха тиражнуудые үнгэргэхэ болзорнууд СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдохо.

Худалдан абтаха тиражнууд соо ороогүй облигацинууд 1970 оной октябриин 1-һээ эхилээд, гэдэргээ худалдагдан абтаха.

9. Шүүбэри тудаһан облигацинууд, мүн бодото үнөөрөө худалдан абтаха ёһотой облигацинууд болбол 1971 оной октябриин 1 хүрэтэр түлэгдэжэ болохо, өнэ заагдаһан болзорһоо хойшо тус облигацинууд хүсэеэ гээжэ, худалдан абтахагүй.

СССР-эй финанснуудай Министр А. ЗВЕРЕВ.

Уранзураашa В. Корецкиин зураһан плакат. (Госфиниздат). ТАСС-эй фотохронико.

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын
ПРИКАЗ

1950 оной майн 1. № 49. Москва город.

Нүхэд солдадууд ба сержантнууд, офицернүүд ба генералнууд!

Мүнөөдэр Советскэ Арми манай бүхы арадтай хамтадаа дэлхэйн ажалшадай һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр—Майн Нэгые һайндэрлэнэ.

Коммунизм байгуулалтада ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ большевистскэ партиин хүтэлбэрээр туйлагдаһан гайхамшагта илалтануудаар советскэ арад уласхоорондын энэ һайндэрые тэмдэглэжэ байна.

Советскэ Арми дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ туйлаһан шэнэ туйлалтануудаар Майн Нэгэнэй үдэрые угтаа.

Советскэ Правительствын ба манай вождь нүхэр Сталинай заабаринуудые бэелүүлэн, манай Армиин сэрэгшэд Эхэ оронойнгоо амгалан тайбан ба аюулгүй байдалые сахин хамгаалхын тула саашадаашье жагсажа байха.

Нүхэд солдадууд ба сержантнууд! Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Майн Нэгэнэй үдэртэй дашарамдуулан Таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб!

Ерэхэ зунай һуралсалай үедэ дайшалхы ба политическэ һуралсалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень Армиин бүхы личнэ составта хүсэнэб.

Ажалшадай Уласхоорондын һайндэрые тэмдэглэжэ, **ЗАХИРХАМНИ:**

Мүнөөдэр, Майн Нэгэндэ, манай Эхэ ороной столица—Москва, союзна республиканuудай столицануудта, тэрэшэлэн Калининградта, Львовто, Хабаровскда, Владивостогто ба городууд-геройнуудта: Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо ба Одессэдэ—артиллерийскэ хорин буудалгаар салют хэхэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай ба демократиин түшэг тулгуури — Советскэ Союз мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй шэн габьята Советскэ Арми мандаха болтогой!

Манай Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Большевигүүдэй алдарта Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Манай агууехэ вождь ба багша—манай түрэл, инаг Сталин мандаха болтогой!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал А. ВАСИЛЕВСКИЙ.

ССР Союзай Уһан-Сэрэгэй Министрын
ПРИКАЗ

1950 оной майн 1. № 25. Москва город.

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Мүнөөдэр Уһан-Сэрэгэй Флот Эхэ оронойнгоо бүхы арадтай хамта ажалшадай дайшалхы хүсэнүүдые хараха уласхоорондын үдэр—Майн Нэгэниие һайндэрлэжэ байна.

Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэһэн советскэ хүнүүд дайнай хойто тээхи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ творческо ажалаар энэ һайндэрые угтана.

Советскэ Арми ба Уһан-Сэрэгэй хүсэнүүд манай Агууехэ Эхэ ороной хилэнүүдэй аюулгүй байха ябадалые ба эб найрамдалые хёрхо хурсаар сахин хамгаална.

Уһан-Сэрэгэй Флот тухай Советскэ Правительствын, манай вождь ба багша нүхэр Сталинай сагүргэлжын анхарал оролдолго хадаа корабльнууд ба частьнуудай дайшалхы шадабариие улам дээшэнь үргэхэ, дайшалхы мэргэжэлыень таһаралтагүйгээр һайжаруулха, сэрэгэй жаяг заршам ба эмхидэлээ улам бүри бэхижүүлхэ, империалистическэ агрессорнүүдэй ааша һэдэлгэнүүд тушаа һэрэмжэеэ бүхы хэмжээгээр шангадхаха гэжэ бидэниие уялгална.

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд, офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Майн 1-эй үдэртэй дашарамдуулан Таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб!

Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ба демократиин түшэг тулгуури—Советскэ Союз мандаха болтогой!

Агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Советскэ Уһан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Манай Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудай хүтэлбэрилэгшэ ба эмхидхэгшэ Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Манай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

ССР Союзай Уһан-Сэрэгэй Министр адмирал И. ЮМАШЕВ.

Гүрэнэй Табадахи урьһаламжые эдэбхитэйгээр захия!

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа тухай мэдээсэлые манай республикын ажалшад тон хүндэтэйгөөр угтаба.

Советскэ правительствын гаргаһан гүрэнэй урьһаламжанууд болбол манай агууехэ Эхэ ороной экономическа ба политическэ ажабайдалда онсо шухала удхашанартай. Гүрэнэй урьһаламжаһаа ороһон мүнгэ зөөри арадай ажахын саашанхи хүгжэлтэдэ, манай ороной хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ ба ажалшадай ажана тэниглэн ажабайдалые улам һайжаруулгада зорюулагдана.

1926 оной апрельдэ ленинградска партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хэлэһэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин иигэжэ заагаа һэн: «Дотоодын урьһаламжые эмхидхэхэ хэрэг хадаа ямаршье арсалтагүй манай ээлжээтэ зорилго мүн, бидэнэр тэрэниие заатагүй шиидхэхэ ёһотойбди».

Советскэ гүрэн болбол коммунизм байгуулгые бэелүүлгэдэ гүрэнэй урьһаламжые үргэнөөр хэрэглэнэ. Энэ хадаа анханда гээгдэнхэй, аграрна ба хулдыданги байһан манай ороной түрүү, бэеэ даанхай, хүсэтэ индустриальна держава болоһон ябадалда шухала туһа нэмэри болоо.

Дайнай урда тээхи сталинска табанжэлнүүдэй үедэ манай гүрэн урьһаламжануудһаа 50 миллиард түхэриг абаһан юм. Эдэ мүнгэ зөөри хадаа манай арадай ажахые шэнэдхэн байгуулгада, оронойнай хүсэ шадалые улам бэхижүүлгэдэ, хэдэн олон шэнэ барилганuудые бодхоолгодо ехэ удхашанартай байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн соо урьһаламжануудһаа ороһон мүнгэ зөөри 76 миллиард түхэригһөө үлүү ехэ болоһон байна. Энэ зөөри хадаа Советскэ армиин дайшалхы хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, дайсадые дарахын тула хэрэгтэй бүхы юумээр фронтые хангалгада туһалаа.

Мүн дайнай һүүлэй үедэ манай арад өөрынгөө гүрэндэ 100 миллиард түхэригһөө үлүү ехэ мүнгэ зөөри урьһалһан байна. Энэнь дайнай һүүлэй табанжэлдэ арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо шухала зэбсэгүүдэй нэгэн болоо. Энээниие советскэ хүнүүд һайн мэдэнэ.

Манай арад шэнэ урьһаламжа эдэбхитэйгээр захижа, дүлэтэ патриотизмын бодото жэшээе, морально-политическэ нэгэдэлээ баһа дахин харуулан, большевистскэ партиин ба советскэ правительствын политикые халуунаар дэмжэнэ.

Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада советскэ хүнүүд тон ехээр оролдоно, ажал хүдэлмэри дээрээ амжалтануудые үдэр бүри арбидхана. Социалистическэ экономикоёо шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжээжэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ороноймнай промышленность саада жэлэйхиһээ 20 процент үлүү ехэ продукци бүтээн гаргаа. Колхозно таряашад энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури табижа, хабарай таригые хурдан темпээр ябуулжа байна

1950 оной мартын 1-һээ хойшо юумэнэй үнэ сэнгүүдые дахяад химдаруулһан дээрэһээ ажалшадай бодото салин хүлһэн улам ургаа, ажабайдалынь бүри сэнгэлиг болоо.

Гүрэнэй Табадахи шэнэ урьһаламжа 20 миллиард түхэригтэ гаргагдаба. Энэнэй захилга ажахын ба политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолой соносхогдохотой сасуу, республикымнай предприятинуудаар, өмхи зургаануудаар, МТС-үүдээр, колхозуудаар ба совхозуудаар урьһаламжа захилга тон эдэбхитэйгээр эхилбэ.

Шэнэ урьһаламжые манай республикын ажалшад нэгэн һаналтайгаар дэмжэжэ, тэрэниие эдэбхитэй захилгаараа Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин харуулжа байна.

Гүрэнэй Табадахи урьһаламжые захилгада эдэбхитэйгөөр хабаадалсая!

Улаан площадь дээрэ болоһон Майн Нэгэнэй парад ба ажалшадай демонстраци

...Агуухэ Советскэ Союзай столицын—Москвагай Улаан площадь. Бүхы дэлхэйн арадуудай—эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ арадуудай анхаралынь энэ үдэр Москва тээшэ хандуулагданхай байба. Ахадүүтэй холбоотой олон тоото хүнүүд Улаан площадь дээрэ уулзана. Энэнэй эли тодо гэршэнь—дэлхэйн арадуудай олон тоото делегацинууд болоно. «Майн 1 мандаха болтогой!» гэһэн уряа ба 16 тугуул, 16 гербнүүд хадаа Советскэ ороной 16 союзна республикануудай арадуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэлые эли тодоор гэршэлэн харуулба. Центртэнь—хүн түрэлтэнэй хоёр гениинэрэй, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзые байгуулагшадай — Владимир Ильич Ленинэй ба Иосиф Виссарионович Сталинай асари ехэ портредүүд байна.

Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй аашал болоһон Майн Нэгэнэй парадта Улаан площадь дээрэ барандаа бэлэн болонхой байба. Энэ үедэ Улаан площадь дээрэ байгшад бүгэдын анхаралынь Ленинскэ мавзолей тээшэ хандуулагданхай байгаа. Тэрэнэй гранитна трибуна дээрэ нүхэр И. В. Сталин, нүхэд В. М. Молотов, Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян Л. М. Каганович, Н. А. Булганин, А. А. Андреев, Н. С. Хрущев, А. Н. Косыгин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов гарабад. Площадь дээрэ нэрьемэ шанга, баярай оваци хүнхинэн зэдэлнэ.

Агуухэ Сталин... Улаан площадь дээрэ байһан, Советскэ Армиин сэрэгшэд ехэ инаглал ба омогорхолтойгоор нүхэр Сталин тээшэ хандан харана. Трибуна дээрэ сугларһан советскэ арадай эрхим түлөөлэгшэд агуухэ вождь ба полководецоо инаглалтайгаар ба омогорхолтойгоор амаршална.

...Үглөөнэй 10 час. Кремлёвско курантнуудай түрүүшын сохилтонуудай ханхинахада, Советскэ Армиин Генеральна Штабай Начальник армиин генерал Штеменко Спасска башнин воротагаар гаража ерэбэ. Парадые командалагша генерал-полковник Артемьевһээ рапорт абаад, тэрээнтэй хамта генерал Штеменко сэрэгүүдэй урдуур ябаха зуураа, Майн 1-эй һайндэртэй дашарамдуулан сэрэгүүдые амаршалба. Хүсэтэ шанга «Ура!» рядуудые дамжан зэдэлнэ.

Сэрэгүүдэй урдуур ябалга дүүрэжэ, генерал Штеменко Мавзолейн трибунада гараад, площадь дээрэ байһан сэрэгүүдтэ, Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, бүхы советскэ арадта хандуулан үгэ хэлээ.

Советскэ Армиин Генеральна Штабай Начальник, армиин генерал С. М. ШТЕМЕНКЫН хэлэһэн үгэ

Нүхэд солдадууд ба матросууд, сержантууд ба старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Майн Нэгэнэй һайндэртэ хабаадахаяа манда ерэһэн хилын саанахи манай хүндэтэ айлшад!

Майн Нэгэнэй үдэртэй дашарамдуулан Таанадые Советскэ Правительствын ба большевигүүдэй Бүхэсоюзна Коммунистическэ Партиин Центральна Комитедэй нэрэһээ ба даалгабаряар амаршалан, баяр хүргэнэб.

Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэдэг советскэ арад Майн Нэгэнэй һайндэрые шэнэ илалтануудаар угтажа байна. Саашадаа экономическа һалбаран бадаралгын ба ажалшадай материальна, культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүй ургалгын замаар—коммунизмда ошохо замаар Советскэ гүрэн найдамтай дабшажа ябана.

Табанжалэй урда тээ — 1945 оной майн 9-дэ — Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд болбол фашистска Германиин олон тоото армиие үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэхыень баалхажа, дайе илалта түгэсөөр дүүргэһэн. Советскэ арад, бүхы оромнай энэ дайнда ехэ хохидол үзэһэн байгаа. Гэбэшье, советскэ ажахын социалистическэ системын ашаар ба большевигүүдэй партиин, Советскэ Правительствын ашаар манай орон үнгэрэгшэ табанжэлэй турша соо өөрынгөө ажахые һэргээн бодхоохоһоо гадна, мүн дайнай урда тээхиһээ үшөө бүри үндэр экономическа хэмжээндэ хүрэһэн байна.

Манай промышленностиин ба хүдөө ажахын хэлбэришэгүй дэбжэлтэ, үйлэдбэриин өөрынь үнын химдаралга, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай үйлэдбэрилгын ургалта хадаа манай орон дотор юумэнэй бүри элбэг дэлбэг бололгодо ба советскэ арадай ажана тэнигэн байдалай дэбжэхэ ябадалда хүргөө.

Капитализмын оронуудта экономическа кризисэй бүри хурдадаһые тэршэлһэн экономическа бархэшэлнүүд ба зүрилдөөнүүд улам һүжэржэ байна. Тус оронуудай ажалшад улам улам ехээр хашагдан зобоно, капиталистическэ байгуулалтын хархис байдалай ба харлалтын ашанууды улам ехээр үзэжэ байнад.

Нүхэдүүд!

Советскэ Арми ба Уһан Сэрэгэй флот манай бүхы советскэ арадтай хамтадаа. өөрынгөө хүсэн ба шадала бата найдамтай байжа, манай һайхан Эхэ оронне ямаршье агрессорой доболтоһоо һаа хамгаалхаар бэлэн байжа, Майн 1-эй үдэрые угтаба.

Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Советскэ гүрэнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүйе найдамтайгаар хамгаалжа ба манай Эхэ ороной амгалан тайбан, аюулгүй байдалые батаар сахижа байна.

Галзуу яаралтайгаар зэбсэглэлгэ, агрессивнэ блогуудые бүридүүлгэ, Советскэ Союзые ба арадай демократиин оронуудые тойруулан сэрэгэй плацдармнуудые байгуулга, алибаа хардалгануудые эмхидхэхэ ябадал хадаа Советскэ Союзай арадуудые айлгахагүй, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай тала баригшадай зүгһөө эрид шанга харюу сохилтотой дайралдаха байһан тухайда дай үүдхэгшэд бү мартаг лэ.

Нүхэдүүд!

Өөрынгөө зохёон байгуулхы ажалаар социалистическэ гүрэнэйнгөө хүсэнүүдые арбидхахыень, коммунизмын байгуулалтада шэнэ илалтануудые туйлахыень бүхы советскэ арадые Советскэ Правительство, большевигүүдэй парти, нүхэр Сталин уряална.

Өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо, Партида ба Правительствода үнэн байдаг Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлээ саашадаашье дээшэлүүлхын тула эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилхэ байна.

Арми, авиаци ба Уһан-Сэрэгэй флотнай өөрынгөө нангин уялгые Эхэ оронойнгоо үмэнэ нэрэтэй түрэтэйгөөр гүйсэдхэхөөр хэзээ бүхэндэ бэлэн байна гэжэ советскэ арадай батаар этигэхэдэнь болохо.

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй хани харилсаанай үдэр — Майн Нэгэн мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—большевигүүдэй Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Манай инаг вождь ба багша нүхэр Сталинда алдар соло!

Ура!

* * *

Майн Нэгэнэй энэ үдэр Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимнын баярай аялга дотор, һайндэрэй артиллерийскэ салюдай нэерээн соо илангаяа ехээр сэдьхэл доһолгон мандана.

Майн Нэгэнэй парад эхилбэ. Энэ парадые армиин дура зориг ба оюун бодол болоһон сэрэгэй академиин ба советскэ офицернүүд нээгээ.

Газарай сэрэгүүдэй түрүү частьнуудтай нэгэн доро шахуу Улаан площадь дээрэ, истребительнүүдээр үдэшэгдэһэн дүрбэн мотортой бомбардировщин үзэгдэбэ. Энэ хадаа агаарай парадые командалагша авиациин генерал-лейтенант В. И. Сталинай флагманска корабль байба. Дайшалхы хүндэ корабльнуудай—агаарай линкорнуудай колонно жэгдэ жагсаалаар жэрнилдэн ниидэжэ үнгэрбэ. Бомбардировщигуудай һүүлээр удаа удаалуулан, олон янзын самолёдууд үүлэгүй тунгалаг огторгойдо үе уеэр бүлэглэн ниидэбэ. Эдэ хадаа манай ороной баялиг ба хүсэ шадалые, советскэ конструкторнуудай түрүү оюун бодолые, хүдэлмэришэд ба инженернүүдэй гайхамшаг шадабарине, советскэ промышленностиин дээдэ зэргын хүгжэлтые харуулаа.

Росси—авиациин ба агаараар тамаралгын Эхэ орон. Шухала шухала нээлтэнүүд ба зохёолгонууд Россида хамаадана.

Манай Эхэ ороной авиационно хүсэ шадалай бадаралтань агуухэ Октябрьһаа хойшо эхилээ. Ленин Сталин хоёр мүнөөнэй советскэ авиациин эхи табиһан байна. Авиаци тухай 200 гаран документнүүдтэ В. И. Ленин гар табиһыень түүхэһээ мэдэнэбди. Хамагһаа дээгүүр, хамагһаа холо, хамагһаа түргэнөөр ниидэхэ гэһэн агуухэ вождиингоо уряае бэелүүлэн. советскэ летчигүүд сталинска табанжэлнүүдэй үедэ авиационно рекорднуудай тоо ба шанараар манай Эхэ оронине дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуурида дэбжүүлээ. Эдэ жэлнүүдтэ манай үеын агуухэ летчик Валерий Чкалов зэргын гайхамшагта баатарнууд ургаһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай жэлнүүдтэ немецкэ 75 мянга самоледуудые советскэ авиациин бута сохиһон ябалал хадаа манай авиациин хүсэ шадалай маша тодо гэршэ мүн.

Советскэ моряггууд үргэн ба флотско алхамаар Улаан площадь дээгүүр ябажа гараба. Эдэнэр Балтиин ба Хара далайнуудһаа, Хойто далайн флодһоо ерэһэн байнад.

Ородой Уһан-Сэрэгэй флодой алдарынь эртэ урда сагһаа хойшо суутай юм.

Ород арад өөһэдынгөө дундаһаа далайгаар тамарагшадһаа гадна, мүн корабль бүтээдэг гайхамшагта хүнүүдые дэбжүүлһэн байха юм. Ородой моряггууд анха түрүүлэн подводно лодконуудые зохёоһон байгаа. Ородой верфьнүүдтэ хуягта түрүүшын крейсер бүтээгдээд, тэрэнэй жэшээгээр тиимэ түхэлэй дайшалхы корабльнууд Англида ба США-да баригдажа эхилһэн юм.

Нүхэр Сталин ехэ флот, байгуулха гэһэн түрүүшын үүсхэл гаргаһан байгаа. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр Харадалайн, Хойто ба Номгондалайн флодууд байгуулагдаа, манай үниин балтийска флот бэхижүүлэгдээ. Советскэ арад өөрынгөө флодые үшөө бүри хүсэ шадал тугалдэр болгохые хүсэнэ!

Улаан площадь дээрэ морягуудай колонные РСФСР-эй Верховно Соведэй нэрэмжэтэ Улаан-Тугта Московско ябган сэрэгэй училищи халан оробо.

Ябган сэрэгэй колонные манай Эхэ ороной эгээн залуу сэрэгшэдэй — суворовецуудай ба нахимовецуудай подразделенинууд түгэсхэбэ.

Улаан площадь дээгүүр ябган сэрэгэй һүүлээр морито сэрэг табаруулан, арадай дуунууд соо суурхаһан алдарта пулемётно тачанканууд харайлган, морито артиллери — үшөө Петр 1-дэ уялгатай, ородой үнинэй зэбсэг дабшан гараа.

Советскэ хүнэй шэхэндэ танил болоһон реактивна машинанууд ханхинан, морито сэрэгэй колонно дээгүүр дүнгиналдан гараба. Агаарай парадай аятай һайхан жагсаал дүүрэбэ. Улаан площадь дээрэ газарай сэрэгүүдэй баярай марш үргэлжэлһөөр... Эрхим соединенинүүдэй нэгэн — Калининай нэрэмжэтэ Улаан тугта Суворовой орденто Таманска буудалгын дивизи Мавзолейн урдуур зохидоор ябажа үнгэрнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ тус дивизиин командир — Советскэ Союзай Герой, гвардиин генерал-лейтенант Комаровой нэрэнь Верховно главнокомандующиин приказуудта 11 дахин дурсагдаһан байгаа. Орел, Белгород ба Полтавые сүлөөлһэн, Висла ба Одерые амжалтатайгаар гаталһан тэрэнэй сэрэгүүдэй илалтануудта Москва салютовалаа. Энэ суута дивизиин 34 сэрэгшэдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

Моторнууд түршэгэнжэ, мөөрэнүүд газараар зөөлэн зохидоор һаршаганжа, артиллерийскэ колонно Улаан площадь дээрэ гарана. Парад дээрэ артиллериин генерал-лейтенант Рябов колонные толгойлно.

Дайсанай самолёдуудые сохиһон зенитнэ бага пушканууд түрүүлэн ябана. Артиллерийскэ колоннын урагшаа ябаха бүри калибрнууд ургажа. машинын дүнгинээн ехэ боложо, транспорт һэлгэгдэнэ. Хүнгэн грузовигууд хүндэ грузовигуудаар, хүндэ грузовигууд тракторнуудаар һэлгэгдэбэ.

Советскэ Армиин бронетанкова хуушанай частьнуудай нэгэн Ленинэй орденто Улаантугта Кантемировскэ гвардейскэ танкова дивизи Улаан площадь дээрэ танкова колонные толгойлон ябана.

«Т—34» гэжэ советскэ танкнууд ба «Иосиф Сталин» гэжэ броненосецууд Улаан площадь дээгүүр үнгэрнэ. Тэдэнэй ябалалһаа газар доһолжо байһан шэнги болобо.

Василий Блаженныя соборой саагуур һүүлшын танкнуудай орожо харагдахаяа болиходо, Улаан площадь дээгүүр сводно оркестр үнгэрнэ.

Майн 1-нэй парад дүүрөө. Тэрэ хадаа советскэ арадай зохёон бүтээхэ ажалые хамгаалагша Советскэ Арми шэнэ техникээр зэбсэглэгдэн, илагдашагүй байна гэжэ арадуудай эб найрамдал ба зол жаргалда, социализмын ороной сүлөө ба бэеэ даанхай байдалда добтолхо гэһэн этэгээдүүдтэ уридшалан һануулаг лэ.

* * *

...Түүхын Музейн зүгһөө демонстрантнуудай колоннонууд харагдаба. Тэдэнэй манлайда туг бариһан хүн ябана. Ленинэй орден хадаатай улаан хилэн туг хабарай һалхинда намилзана. Энэ хадаа Московско Соведэй туг гээшэ. 800 жэлэйнгээ ойн үдэртэ манай Эхэ ороной столицын шагнагдаһан ороной дээдэ орден тэрэ тугые шэмэглэнэ.

Туг баригшын хойноһоо эдир пионернүүдэй колонно баглаа сэсэгүүдые барин ябана. Энэ һайндэр —эдир наһанай һайндэр, хүн түрэлтэнэй хабарай һайндэр байһые тэдэнэр гэршэлнэ.

Мавзолейһаа ГУМ-ай байшан хүрэтэрхи бүхы зайнь хабарай һайхан сэсэгүүдээр хушагдаһан шэнгеэр хэлоһоо харагдана. Колоннын дунда советскэ арадай агуухэ вождь ба багша, дэлхэйн ажалшадай вождь ба багшын портрет, «Сталинда алдар соло» гэһэн үгэнүүдэй угаа томо үзэгүүд харагдана.

Коммунизмын агуухэ байгуулалтые түгэсхэхэ үетэнине, баяр баясхаланта залуушуулые амаршалан, Сталин ба тэрэнэй соратнигууд гараа үргэнэ. Тэрэ үедэ колонноһоо хоёр пионернүүд — хүбүүн ба басаган хоёр сэсэгүүдые гартаа барижа ленинскэ мавзолей тээшэ гүйжэ ошоод, гранитна гэшхүүрээрнь трибуна дээрэ гараад, Иосиф Виссарионович Сталинда ба Вячеслав Михайлович Молотовто сэсэгүүдые барюулба.

Демонстрантнуудай үргэн субаа хабарай уһан шэнги шааяжа, улаан тугууд намилзана. Столицын 12 районуудай 1200 туг бариһан хүнүүд ябажа харагдана. Тэдэнэй хойноһоо 25 мянган физкультурнигууд площадь дээрэ гараба.

Столицын 12 районуудай колоннонууд Улаан площадь дээрэ дүүрэнэ. Олон мянгаад улаан тугууд агаарта дээрэ намилзана. Ленин ба Сталинай, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй, алдарта стахановецуудай, наукын ба техникын новаторнуудай портредууд демонстрантнуудай толгой дээгүүр харагдана. Партиин Центральна Комитедэй Майн 1-эй уряанууд, дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй түрүүшүүл—москвагайхидай, Эхэ ороной эрхим патриоднуудай ажалшад илалтануудай тухай рапортнууд олон мянгаад улаан тугууд ба транспарантнууд дээрэ бэшээтэй байна. Агуухэ Сталинай ба тэрэнэй соратнигуудай хүндэлэлдэ» нэрьемэ альгаташалгаар таһалагдаһан советскэ дуунуудай танил аялганууд площадь дээгүүр ханхинана.

Улаан площадь дээрэ ябахадаа хүнүүд мавзолейн зүг уруу хаража, эсэгэ ба эхэнүүд хүүгэдээ мүрэн дээрээ үргэжэ, советскэ бүхы хүнүүдэй зүрхэндэ ходолоо байдаг хүнине гранитна трибуна дээрэ нюдөөрөө бэдэрнэ.

Олон мянгаад плакадуул, диаграммануул, гобор бэшэгдэһэн лозунгууд хадаа столицын дайнай хойто тээхи амжалтануул тухай москвагайхид — металлургнууд, барилгашад, текстильшигүүдэй, автомобиль болон станок бүтээгшэдэй, эрдэмтэд, конструкторнуудай патриотическа габьяанууд тухай тодорхойгоор хэлэнэ.

Большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые дүүргэхын түлөө, коммунизмын бадаралтын түлөө байха шадалаараа тэмсэжэ байгаа советскэ хүнүүдэй хүра зүрхэ зоригынь олон тоото плакадууд болон диаграммануудай тоо болон үгэнүүдтэ харагдана.

Майн 1-нэй энэ нарата үдэр столицын ажалшад эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта аха дүүгэй баярые хүргэнэ. Социализм байгуулалтын замда батаар ороһон агуухэ хитад арадые, арадай демократиин оронуудай арадуудые халуунаар амаршалһан үгэнүүд олон мянгаад тугууд болон транспарантнууд дээрэ бэшээтэй харагдана.

Столицын хүдэлмэришэд ба эрдэмтэд, искусствын хүдэлмэрилэгшэд ба студентнүүд агуухэ хитад арадай вождь Мао Цзе-дун, Хитадай компартиин хүтэлбэрилэгшэд Чжоу Энь-лай ба Лю Шао-ци гэгшэдэй портредүүдые абажа ябана. Арадай демократиин оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй — Польско республикын президент Болеслав Берутын ба министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Юзеф Циранкевичын, Чехословацка республикын президент Клемент Готвальдын ба премьер-министр Антонин Запотоцкиин, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Георгиу Деж ба Румынска арадай республикын премьер-министр Петру Грозагай, Венгерскэ ажалшадай партиин генеральна секретарь Матиас Ракоши ба Венгерскэ арадай республикын премьер-министр Иштван Добиин, Болгариин арадай республикын министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Вылко Червенковой, Албанска арадай республикын премьер-министр Энвер Ходжа ба арадай суглаанай түрүүлэгшэ Омера Нишани, Монгол арадай республикын премьер-министр маршал Чойбалсанай, Корейскэ арадай демократическа республикын премьер-министр Ким Ир Сенэй ба Кореяын Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй түрүүлэгшэ Ким Ду Бонай портредүүд столицын 25 районуудай колоннонууд дээгүүр харагдана. Москвагай ажалшад Германска демократическа республикада ба өөрынгөө эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байгаа Вьетнамай арадай республикада аха дүү ёһоной амаршалгые тэрэшэлэн хүргэнэ. Германска демократическа республикын президент Вильгельм Пикын ба премьер-министр Отто Гротеволиин, тэрэшэлэн Вьетнамай республикын президент ба премьер-министр Хо Ши Минэй портредууд демонстрантнуудай колоннонууд дээгүүр харагдана.

— Бүхы оронуудай ажалшад! Дай үүлхэгшэдэй гэмтэ түсэбүүдые элирүүлэгты! Эб найрамдалай тала баригшадай түгэс хүсэтэ фронтые үргэдхэн бэхижүүлэгты! Эб найрамдалые хамгаалга —дэлхэйн бүхы арадуудай хэрэг мүн!

Партиин Центральна Комитедэй энэ уряанъ олон зуугаад тугууд дээрэ бэшээтэй байна. Столицын ажалшад шэнэ дай үүдхэгшэдтэ һүр жабхаланта һануулга болгон тэдэ тугуудые Майн 1-эй демонстрацида барижа ябаба. Тэдэнэр аха дүү компартинуудай хүтэлбэрилэгшэд — эб найрамдалай демократиин түлөө дүлэтэ тэмсэгшэдэй портредүүдые — Французска хүдэлмэришэд ба ажалша таряашадай вождь Морис Торезэй, Итальянска арадай вождь Пальмиро Тольяттиин, американска революционно хүдэлмэришэдэй агтиин вождь Уильям Фостерой, Испаниин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Долорес Ибарруриин, Англиска компартиин ЦК-гэй генеральна секретарь Гарри Поллитын портредүүдые тэрэшэлэн барижа ябаба.

Москвагайхидай Майн 1-эй угаа ехэ манифестаци хадаа партиие тойрон, агуухэ Сталиние тойрон жагсаһан столицын ажалшадай нэгэдэл ба нигтаралые, коммунизмын бадаралтын түлөө, шэнэ илалтануудай түлөө тэдэнэй тэмсэхээр бэлэн байһанине бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулаа.

Һайндэрэй демонстрацида миллион үлүүтэй хүн хабаадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Үдын ажалшад Майн 1-эй һайндэртэ Советүүдэй талмай дээгүүр гаража ябана. — М. Минеевэй фото.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

И В. Сталинай 70 наһанай ойарамдуулан, партийна, советскэ олониитын организацинуудһаа, коллективүүд, Советскэ Союзанинууд, гүрэнэй, ниитын орнуудай ба хилын саанахи элдэб И. В. Сталинай нэрэ дээрэ амаршалганууд ороһон байна.

удаа жэлнүүдтэ элүүр энхэ нүхэр Сталинда бүхы зүрхүсэһэн амаршалганууд хүр...

горэлектросетиин хүдэлмэри... албахаагшад, инженернүүд ба тех...

областиин Рогачевска мебельдарна артелиин гэшүүд;

городой Сталинска районой улицада ажаһуудаг гэрэй инженернүүд;

Облпегпромой гуталай мас... хүдэлмэришэд, албахаагшад ба ...о-техническэ хүдэлмэрилэгшэ... коллектив;

...эй эдеэ хоолой промышленнос... Министерствын Новороссийска бон... заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

...ско ССР-эй Вирума уездын ...» колхозой колхознигууд;

...ку городой партийна, советскэ, ...ско ба олониитын организаци... түлөөлэгшэдэй суглаан;

...ка областиин Гадячска районой ...енкын нэрэмжэтэ колхозой ...нигууд;

...ов городой гэр байрын хэрэглэл... бүтээхэ Краснозаводско комбина... хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ ...рилэгшэд ба албахаагшад;

...Р-эй наукануудай Академиин, наукануудай фундаментальна ...екын сотруднигуудай коллектив;

...» гэжэ Киевскэ рентгеновскэ ... хүдэлмэришэд, инженерно-тех... хүдэлмэрилэгшэд ба албахааг...

«...кислород» гэжэ Балашихинска ...ано заводой хүдэлмэришэд, ин...о-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба ...агшад;

...оска канатна заводой хүдэлмэ... албахаагшад, инженернүүд ба ...үүдэй коллектив;

...ск городой арһанай заводой хү...ришэд, албахаагшад, инженернүүд ...нигүүдэй коллектив;

«...галля» гэжэ Тюменскэ заводой ...эришэд, албахаагшад, инженер... ба технигүүдэй коллектив;

«...окно» гэжэ Ленинградска хубэн... фабрикын хүдэлмэришэд, албахааг... инженернүүд ба технигүүдэй коллектив;

«...рометприбор» гэжэ Рижскэ прибо...элгын заводой хүдэлмэришэд, ин...о-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба ...агшад;

...градска пластигуудай заводой ...эришэд, инженернүүд, технигүүд ...бахаагшад;

...айска «Стумбрас» гэжэ арһа... комбинадай хүдэлмэришэд, алба... ба инженерно-техническэ хүдэл... ...гшэдэй баярай суглаан;

...айска хизаарай Бобровско судно ...рилгын заводой хүдэлмэришэд, ...овецууд, инженерно-техническэ хү...рилэгшэд;

...овско шинэ заһабарилгын заво... хүдэлмэришэд, инженерно-техничес... ...эрилэгшэд ба албахаагшадай ...тив;

...ско ССР-эй саарһанай промыш...стиин ба ой модоной Министерст... Лянемасска леспромхозой хүдэлмэ..., инженерно-техническэ хүдэлмэри... ба албахаагшад;

...оэй нэрэмжэтэ Моршанска ой ...ой заводой хүдэлмэришэд, инже...-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба ...агшад;

...Р-эй хүнгэн промышленностиин ...истерствын «Главшерстькожсырье» Таганрогско арһанай сырьегэй заво... хүдэлмэришэд, инженерно-техни... хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагша... коллектив;

Новосибирскэ № 2 талханай комбина... хүдэлмэришэд, инженерно-техничес... хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай ...тив;

...ка шпагатно-веревочно фабрикын ...эришэд ба албахаагшад;

«...сгаз» трестын «газоприбор» гэжэ ... хүдэлмэришэд, инженерно-тех... хүдэлмэрилэгшэд ба албахааг...й коллектив;

...снодарска хизаарай «Главликер...» «Главлегсбыт» гэжэ базануу... Тихорецкэ пиво шаналгын заводой ...эришэд ба албахаагшадай кол...тив;

...стскэ областиин Березовско районой Песковскэ спиртын заводой хүдэл...шэд, инженерно-техническэ хүдэл...эгшэд, албахаагшад;

...ско ССР-эй Валгамаска уездын ...ра» гэжэ модоной заводой хү...эришэд ба албахаагшадай коллек...

...ССР-эй станко-бүтээлгын Министер... головконуудые хубаалгын Ле...радска заводой хүдэлмэришэд, ин...-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба ...агшадай баярай суглаан;

Бобруйска тоһо булэхэ заводой хү...эришэд, инженерно-техническэ хү...рилэгшэд ба албахаагшад.

...нград городой «Выдвиженец» ... заводой хүдэлмэришэд, инженер... ...ническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба...шадай баярай суглаан;

Микоянай нэрэмжэтэ Ростов—на-Дону гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Тельманай нэрэмжэтэ Ленинградска нарин ба техническэ сэмбын комбинадай комсомолецууд ба залуушуул;

«Канат» гэжэ гүрэнэй Ленинградска фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Одесскэ канатна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Ленинградска счетно механизированнэ фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба технигүүдэй коллектив;

Ленинградска нэгэдэхи витаминна заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

ССР Союзай элүүрые хамгаалха Министерствын Тюменскэ химико-фармацевтическэ заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Тюменскэ литейно-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

СССР-эй хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Министерствын «Стройконструкция» гэжэ Таганрогско заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай баярай суглаан;

Бобруйска багшанарай институдай һурагшад, студентнүүд ба албахаагшад;

Мичуринска багшанарай институдай һурагшад ба студентнүүдэй коллектив;

Таганрог городой областной физикотерапевтическэ аргалалгын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Хүнгэн промышленностиин Киевскэ технологическа институдай студентнүүд, профессорнүүд, багшанар ба сотруднигууд;

РСФСР-эй кинематографиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй баярай суглаан;

Череповецкэ багшанарай институдай һурагшад студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

«Вечерний Ленинград» гэжэ газетын редакциин коллектив;

Ворошиловградска горно техникумэй һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Казахска научно-шэнжэлэлгын туберкулезна институдай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Казахска ССР-эй Наукануудай Академиин галда дүрэхэгүй зүйлнүүдэй ба барилгын материалнуудай институдай коллективэй суглаан;

СССР-эй архитектурын Академиин Ленинградска филиалай научна хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Эндокринологиин экспериментальна украинска институдай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив.

Саратовска нефтяной техникумэй һурагшад, багшанар ба сотруднигууд;

Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ гадаадын хэлэ шудалха Харьковска педагогическа институдай студентнүүд, багшанар ба албахаагшадай баярай суглаан;

Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи архитектурын хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин, республиканска архитектурна түсэблэлгын мастерскойнуудай ба Рига городой главна архитекторай Управлениин сотруднигуудай баярай суглаан;

Бобруйска областиин Осиповичи городой Сталинска дунда һургуулиин багшанар, комсомолецууд, пионернүүд, һурагшад ба техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

ВКП(б)-гэй Великолукска обкомой дэргэдэхи парткурсын һурагшад ба багшанарай баярай суглаан;

ВКП(б)-гэй Вологодско обкомой дэргэдэхи хүтэлбэрилхы партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй курсын һурагшад ба багшанарай суглаан;

Воронеж городой партийна, советскэ, олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаан;

Партийна, ниитын организацинуудай ба Советскэ Армиин түлөөлэгшэнэртэй хамта болоһон, Белоруссиин КП(б)-гэй Брестскэ обкомой ба горкомой, ажалшадай депутадуудай областной ба городской Соведүүдэй, Белоруссиин ЛКСМ-эй обкомой ба горкомой, облпрофсоведэй баярай заседанида хабаадагшад;

Украинын КП(б)-гэй Дрогобычскэ обкомой пленум;

Витебск городой партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй баярай заседани;

Волынска областиин Рожинско районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Закарпатска областиин Ужгородско округой, Ф Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Полтавска областиин Зеньковско районой «Большевик» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Сахновищинска районой «Коммунар» колхозой колхознигууд;

Кинофикациин Вологодско областной управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Киевскэ областиин Шполянска районой, Петровскиин нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*)

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай медицинскэ хангалгые һайжаруулха

ВЦСПС-эй Президиум хадаа ...лмэришэд ба албахаагшадай ...зуураа ажалай шадабари ... ябадалые саашадань багад... хэмжээ-ябуулганууд тухай ...медицинскэ хангалга тухай» ...лые зүбшэн хэлсэбэ.

Ажалшадай үбшэлхэ ябадалые ...дань багадхалга туйлагдаа. ...мышленна предприятинуудай ...дэ медико-санитарна эмхи ...нуудай тоо олошороо. Эм...-профилактическа эмхи зур...нуудта олон мянгаад врачууд ...гдаэ. Хүн зондо эмнэлгын ...ай туһаламжа үзүүлхэ ба эм...ын эмхи зургаануудые аппа...ра болон эмүүдээр хангалга ...раа.

Энэ жэлдэ городуудта больничнa койконуудай тоо 24,8 мянгаар олошорхонь. Промышленна предприятинуудай дэргэдэ врачебнэ ба фельдшерскэ мянга шахуу пунктнууд шэнээр эмхидхэгдэжэ байна. Түргэн туһаламжын станцинуудые ба эмнэлгын-профилактическа эмхи зургаануудые санитарна транспортаар хангахын тула 800 автомашина үгтөө.

ВЦСПС-эй президиум хадаа эмнэлгын-профилактическа эмхи зургаануудай хүдэлмэриһээ дутагдалнуудые усадхаха ба ажалшадые медицинскэ хангалгын шанарые улам дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абахыень СССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствоһоо эрибэ.

Майн 1-нэй һайндэртэ Улан-Удын физкультурнигууд парти ба правительстводо, нүхэр Сталинда үнэн сэхэ байһанаа дахяад харуулаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: физкультурнигууд Соведүүдэй талмай дээрэ.

М. Мичеевэй фото.

Майн Нэгэнние Улан-Удэдэ һайндэрлэлгэ

Социалистическэ Бурят-Монголой столица Улан-Удэдэ Майн 1-нэй үдэр—дэлхэйн ажалшадай һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадуугай харилсаанай үдэр туйлай ехэ баяр баясхалангай оршон байдалда үнгэрөө.

Бүгэдэ арадай энэ һайндэрһөө бүри урид Улан-Удын улицанууд, гэрнүүд гэрэлтэ улаан тугуудаар сэсэглээ. Хаа хаанагүй парти ба правительствын ударидагшадай гоё һайханаар шэмэглэдэһэн портредүүд. Тэдэнэй дунда бурят-монгол арадые зол жаргалда асарһан хүнэй, агууехэ вождь, багша нүхэр Сталинай портрет бии. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1950 оной майн 1-дэ зорюулагдаһан уриянууд, гоё һайхан иллюминаци, бүхы оронуудай ажалшадые эб найрамдалда уряалһан транспарантнууд олоор харагдана.

Энэ үдэр Улан-Удэ эртэ һэрэв. Шанга дуута репродукторнууд Советскэ Союзай Гимн дуулана. Улицануудаар хүнүүд олоороо урматай баяртайнууд алхалалдана. Тэдэнэр һайндэрэйнгөө гоёлой хубсаһануудые үмдэнхэй. Республикын столицын бүхы ажалшад энэ үдэр улицануудта болон талмайнуудта гараа.

Улан-Удын центр худар—Соведүүдэй талмай тээшэ ажалшадай томо томо колоннонууд ошоно. Тиигэжэ, Майн 1-нэй демонстраци эхилнэ.

Трибуна дээрэ ВКП(б)-гэй Обкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, правительствын гэшүүд. Трибунын хажууда айлшад—стахановецууд, наука ба культурын эрхим хүнүүд байна.

Хамагай түрүүн манай омог хүхюун залуу үетэн — пионернүүд, һургуулиинхид трибунын хажуугаар гарана. Тэдэнэй хүзүүндэ галстугууд улаарна. Тугууд намилзана. Горнын абяан соностоно. Омог хүхюу маршые эдир хүгжэмшэдэй оркестр наадана. Ильичын, советскэ хүүгэдэй эгээл эрхим нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай угаа томо портредүүдые пионернүүд гар дээрээ үргэн ябана. Эдир авиамоделистнүүд планернуудые болон самолёдуудай модельнүүдые үргэн алхалнад. Залуу физкультурнигууд эдир һурагшые гар дээрээ үргөөд ябана. Тэрэнь — гоё һайхан түхэлтэйгөөр зогсонхой. Колонныи һүүлдэ СССР-эй арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн хүбүүд басагад ябана. Манай гүрэнэй олонациональна арадуудай бата бэхи холбоон энээгээр гэршэлэгдэн трибуна дээрэ байгшадые ба айлшадые баясуулна.

№ 9, 64 һургуулинуудай һурагшадай колоннонууд ерэнэ. Ленин Сталинай портредүүд олоор харагдана. Залуу гвардеецүүдэй портредүүд, транспарантнууд дээрэ Союзна республиканuудай гербнүүд үзэгдэнэ.

— Дэлхэйн ажалшадай вождь, агууехэ Сталинда алдар соло! — гэһэн үгэнүүд трибуна дээрэһээ соностоно. Энээнэй харюуда һүр хүсэтэ «Ура!» колонноһоо дуулдана.

№ 68 һургуулиинхидай колонно гоё һайханаар харагдана. Үхибүүд арадай демократиин оронуудай—Хитадай, Польшын, Румыниин, Венгриин ба бусадай национальна тугуудые бариад ябанад. «Эхэ ороноо садаар шэмэе!» гэжэ нэгэ плакат уряална. Ногоон тарималнуудай эдир нүхэд сэсэг ба жэмэсүүдые харуулһан хэдэн олон транспарантнуудые абажа ябана.

Советскэ баяр золто үхибүүдэй колоннонууд хойно хойноһоо һубарина. Пионернүүд — велосипедистнүүд тон жэгдэ зэргэтэйгээр үнгэрнэ. № 1 һургуулиин колонные эдир физкультурнигууд толгойлно. Тэдэнэр, спортивна амжалтануудайнгаа түлөө абаһан кубогуудаа харуулна. Хрустальна кубогуудые № 65 һургуулиинхид барижа ябана.

№ 2 һургуулиин һурагшадай колонна һайнаар шэмэглэгдэнхэй. Хүүгэд пионерскэ лагериин макет тэлээд алхалнад. Сэсэг набшаар гоёогдоһон лагериин ворота түрүүн харагдана. Хойноһоонь—пионерскэ эмблемэтэй сагаан майхангууд. Тиигээд—улаан тугтай ута үндэр мачта. Тэрэ туг доро нэгэ пионерка салют үгэн зогсоно. Мачтаһаа зүг бүхэн тээшээ багахан улаан тугуудтай утаһанууд задарна.

Эдэнэрэй һүүлээр алдарта хүдэлмэришэн ангиин халаан—ажалай резервнүүдэй һургуулинуудай болон ремесленнэ училищинуудай һурагшад талмай дээрэ гаран алхалнад. Тэдэнэр бэедээ таарама хубсаһатайнууд. Ажалай резервнүүдэй һургуулиин оркестр солбон шуран гэшхэдэлдэ таарама марш наадана. Агууехэ Ленинэй сэсэгээр шэмэглэгдэһэн портрет, «Кадрнууд хамагые шиидхэнэ!» гэһэн плакат.

Спортивна обществонуудай тугуудые бариһан хүнүүд солбоноор гэшхэлдэн ерэнэд. «Динамо», «Спартак», «Медик», ба бусадай һайхан тугууд намилзана. Физкультурна хүнгэн хубсаһатай басагад хүбүүд адали тэгшээр алхалалдана. Футбольно полинууд дээрэ, үрилдаанай, хүсэ шадалай, түргэн мэргэнэй һорёонууд дээрэ илан гараһанайнгаа түлөө абаһан кубогуудаа, спортивна шангуудаа тэдэнэр абажа ябанад.

Футболистнууд улаан майкаар ябана. Дахин кубогууд харагдана. Эдир физкультурник—залуу наһанай ба хүсэ шадалай һүр һүлдэ болон харагдана. Тэрэ физкультурнигые хэдэн хүн дээрэ үргэнхэй. Амидии сэсэгүүдээр бэшэгдэнхэй, «Сталинда алдар соло!» гэһэн томо лозунгые демонстрантнууд абажа ябана.

Железнодорожно районой колонные паровозо-бүтээлгын заводой коллектив толгойлно. Тэдэнэй урда Ленинэй орденой томо макет харагдана. Тус заводой коллектив баатарлиг ажалайнгаа түлөө энэ үндэр дээдын орденоор шагнагдаһан юм. Туг баригшад һүр жабхалантайгаар үнгэрэн гарана. Демонстрацида ябагшадай толгойнууд дээрэ агууехэ Сталинай портрет харагдана.

Ород, украинска, белорусска арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн бүлэг басагад ерэнэ. Гармони наадана. Трибунада хүрэжэ ерэн сасуу тэдэнэр плясалжа эхилнэ. Ород арадай омог дуу дууланад.

Венгерскэ, албанска, чехословацка ба бусад арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн хүбүүд басагад дүтэлнэ. Тэдэнэр арадай демократиин оронуудай национальна тугуудые үргэжэ ябанад. «Эб найрамдал сэрэг дайе булиха» гэжэ ородоор бэшэһэн плакат эли тодоор уншагдана. «Урагшаа, коммунизм тээшэ!» гэһэн уряатай транспарантые хэдэн хүн тэлэн ябанад. Майн 1-ние угтан стахановска вахтада жагсажа, туйлаһан амжалтануудые харуулһан тоонууд удаа удаа уншагдана.

Заводой түрүү коллектив—булад шудхалгын цехынхид ябана. «Түсэбһөө гадуур 230 тонно булад шудхагдаа», «Комплексно арбилалтын ашаар 720 мянган түхэриг арбилагдаа» гэһэн бэшэгтэй щитэнүүдые тэдэнэр харуулнад.

Улан-Удын узелай түмэрзамайхидай колонно. Нүхэр Сталинай угаа томо портрет, хурдан паровозой зураг ба «СССР—түмэр замай агууехэ держава» гэһэн бэшэгтэй транспарант «Түмэр замайхидай девиз—сүүдхэ соо 500 километр» гэжэ баһа ондоо щит дээрэ бэшээтэй. 120, 130, 150 гэһэн тоонууд эли тодоор харагдана. Энэ хадаа түмэрзамайхидай үйлэдбэриин туйлалтануудые харуулһан тоонууд гээшэ.

Байгаалиие хубилгагша агууехэ Мичуринай болон академик Лысенкын портредүүд үрэ жэмэстэ тарималнуудые шэнжэлэн туршалгын станциин хүдэлмэрилэгшэдэй колонно сооһоо харагдана. «Майн 1» гэһэн бэшэгые тэдэнэр ногоон ургамалаар бэшэнхэй. Тэдэнэрэй үргөөд ябаһан амиды сэсэгүүд ба ургасанууд колонные бишыхан ногоон талмай ябана гэжэ һанахаар болгоно.

Моторо-заһабарилгын заводой, механизированнэ шэлэй заводой, Зүүн-Сибириин гол мүрэнэй пароходствын селенгинскэ районно управлениин ба бусад коллективүүд хойно хойноһоо үнгэрнэ. Колонно бүхэн Железнодорожно районой ажахын али бүхы талые дүүрэнээр харуулна. Ажалай амжалтанууд, культурна ургалтанууд тухай транспарантнууд, панонууд хэлэнэ.

Пригороднэ районой ажалшад талмай дээрэ гараба. Тэдэниие түрүүлэн мяханай комбинадай коллектив ябана. Тус коллективэй оркестр марш наадана. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй томонууд портредүүд колонно дээгүүр харагдана. Хабарай дулаан һалхин улаан хилэн тугуудыень намилзуулна.

Модоной заводой, сэмбын фабрикын коллективүүд эмхи гуримтайгаар үнгэрнэ. Тэдэнэр мүн лэ ажалайнгаа амжалтануудые тодоор харуулна.

Дахяад хэдэн олон улаан тугууд. Городской районой ажалшадай колоннонууд трибунын хажуугаар хойно хойноһоо гаранад. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав ерэнэ. Тэдэнэр парти ба правительствын ударидагшадай болон нүхэд Мао Цзе-дун, Димитров, Тольятти гэгшэдэй портредүүдые үргэн ябанад.

Зооветинститудай, педучилищиин, гүрэнэй эмхи зургаануудай коллективүүд гарана. Композиторнууд, артистнууд, хүгжэмшэд, уранзохёолшод, уранзураашад колонно соо ябанад. СССР-эй арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн хүнүүд оперо ба баледэй театрын коллектив соо харагдана.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, «Бурмонголлес» трестын, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй колоннонууд һубарина Хүн зон таһалгаряагүйгөөр үнгэржэл, үнгэржэл байна.

Тоһоной базын коллектив ябана. Тэдэнэй дундаород арадай гоё һайхан сарафануудые үмдэһэн хүнүүд бии. Гармониин гаргаһан аялгануудые дахуулан баяртай хүхюу дуунуудые тэдэнэр дууланад.

Хүдөө ажахын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд тусхай колонноор гаранад. Тэдэнэр автомашина дээрэ ороoһото культурын ургасануудые абажа ябанад Мүн, гар гартаа баглаа колосуудые барихайнууд. Энэнь «энэл даа, баян элбэг талымнай тараан!» гэһэндэл харагдана.

Ойр зуура талмай дээрэ нэгэшье хүн үгы болоно. Уданшьегүй моторнуудай абяан оршон тойрониие задалүүлнэ. Хэдэн олон мотоциклистнүүд шуумар түргөөр трибунада дүтэлнэ. Тэдэнэй дээгүүр спортивна тугууд түргэн гүйлгын һалхинда сохюулан ябана. Хэдэн олон машинанууд дээрэ физкультурнигууд гоё һайхан түхэлтэйгөөр зогсонхойнууд. Нэгэ машина дээрэ 5 хүн ябана. Тэдэнэр орёо аад, һайхан фигурые өөһэдынгөө бэеэр бүтээнхэй.

Социалистическэ Бурят-Монголой ажалшадай баяр баясхалантай һүртэ демонстраци 2 часһаа үлүү саг соо үргэлжэлөө. Майн 1-ние һайндэрлэлгэ хадаа манай республикын ажалшадай морально-политическэ нэгэдэлые, тэдэнэй Эхэ орондоо инаглан дуралдагые, Ленин—Сталинай партида, советскэ правительствода, агууехэ вождь нүхэр Сталинда үнэн сэхэ байһаниие дахяад харуулба.

Майн 1-нэй һайндэр республика дотор

КЯХТА. Городой хэдэн мянган ажалшад Майн 1-ние тон ехэ баяр баясхалантайгаар үнгэргэбэ. Городой улицанууд вождьнорой портредүүд, плакадууд болон уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Городой талмай дээрэ хүгжэмэй оркестр Сталин тухай, Эхэ орон тухай болон бусад дуунуудые иргүү һайхан аялгаар татаба.

Предприятинууд ба эмхи зургаануудай хэдэн олон зуун ажалшад ехэ эмхитэйгээр демонстрацида хабаадаа. Демонстрациин урда тээ болоһон митинг дээрэ ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Власов амаршалгын үгэ хэлээ.

Аймагай промышленность апрелиингаа программые сүм дүүргээ. Городой промкомбинат майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ехэхэн амжалта туйлажа, 1950 онойнгоо хахад жэлэй түсэб дүүргэһэн байна.

* * *

БАБУШКИН. Мысовая станциин түмэрзамайхидай клубта Бабушкин городой ажалшадай баярай суглаан болобо. ВКП(б)-гэй Горкомой секретарь нүхэр Пономарев баярай үгэ хэлээ. Станциин зам заһабарилха машинын коллектив апрелиингаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, городой Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэһэн ба ВКП(б)-гэй Горкомой ба Горисполкомой дамжуулгын Улаан Туг абаа. Тэрэшэлэн городой электростанциин ба хэлхеэ холбооной дистанциин коллективүүд түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Баярай суглаанууд Танхой, Выдрино болон Клюевкын модоной заводуудта үнгэргэгдөө.

* * *

БИЧУРА. Хабарай халуун наран дулаахан элшээрээ үргэн талые дулаасуулна. Дулаахан наранда нгаан дорюун шамбай залуушуул, зол баяраар дүүрэн, зоригто бардам үбгэд хүгшэд майн 1-нэй митингдэ суглараа. ВКП(б)-гэй аймагой секретарь нүхэр Попов демонстрацида хабаадагшадые халуунаар амаршалба.

* * *

БАРГАЖАН. Аймагай центр дээрэ болоһон демонстрацида хэдэн зуугаад хүнүүд хабаадалсаба. Хүүгэдэй байшанда хүмүүжэгшэд хамагһаа түрүүлэн талмай дээрэ гараа. Тэдэнэр «Манай зол жаргалта үхибүүдэй түлөө агууехэ Сталинда һайндаа!» гэһэн лозунг барижа гараһан байна. Һүүлээрнь һургуулиин багашуул, медицинскэ, финансова хүдэлмэрилэгшэд болон бусад гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: велосипедистнүүд—Майн 1-дэ Улан-Үдэдэ болоhон демонстрациин үедэ.
М. Минеевэй фото.

Түрүү хүнүүдэй үгэ

Гахайнуудые жэлдээ хоёр удаа түрүүлхэ тухай

Би үнгэрэгшэ жэлдэ 6 эхэ гахай гүшаажа абаа hэм. Тиин, гахай бүриhөө 20 поршоонхо абаhан байнаб. Иимэ амжалта яажа туйлагдааб гэхэдэ, гахайнуудые жэл соо хоёр удаа түрүүлхэ метод хэрэглэгдэhэн байгаа. Гахайнуудай түрүүшынхеэ апрелиин 4-hөө июниин 30 хүрэтэр hубаран түрэжэ,—67 поршоонхо, хоёрдохёо декабриин хоёрдохи хахадта түрэжэ, 52 поршоонхо гаргаа hэн.

Гахайнуудые жэл соо хоёр удаа түрүүлхын тула тэдэниие hайнаар эдеэлүүлхэ гэшэ тон шухала. Ушарынь хадаа гахай муугаар эдеэлээ hаа, шэнээ тамир багатай байжа, ороондо саг соогоо ородоггүй байха юм. Гадна, туранхай гахайнууд шадал шэдэлгүй доройі поршоонхонуудые түрэдэг гэшэ. Жэлдээ хоёр удаа түрэхэ гахайнуудай харууhан ба тэжээлые нлангаяа hайн байлгаха шухала.

Тиимэл хадань, би өөрынгөө харууhалжа байhан гахайнуудые тон hайнаар эдеэлүүлдэгби. Үбэлдөө эхэ гахайнуудта ороohон гү, али тариянай элдэб үлэгдэлнүүд, шэмэтэ тэжээлнүүдые (хартаабха, брюквэ, морковь, капуста), машинадаhан hүн гү, али hүнэй шүүhэн эдюулэгдэдэг. Зундаа гахайнуудай үдэр бүри бэлшээридэ ябадаг байна.

Зүгөөр, гахай эдеэлүүлхэдээ тэжээлыень буйлуулангүй үгөө hаа, өөдтэй туhа болодоггүй юм. Зарим хүнүүд гахайнуудые сүүдхэ соо миил хоёр удаа эдеэлүүлдэг. Энэ тон буруу гэшэ. Ушарынь хадаа гахайнууд удаан эдеэлэнгүй ябаhан дээрэhээ тэжээлээ хүсэд жажалаагүй, бүхэлеэр залгижархидаг. Тиимэhээ би гахайнуудаа үдэрэй гурба удаа: үглөөгүүр эртэ, үдэр ба үдэшэ оройі эдеэлүүлдэгби.

Тинхэдээ hайса бусалгаглажа, ульгирhэн тэжээл үгэдэгби. Ороohон ба шэмэтэ тэжээлнүүд нэгэ амhарта соо холигложо шанагдадаг байна. Бусалгаhан тэжээлые хүргэхын тулада хүйтэн уhа ба hүнэй шүүhэ, үгышье hаа, машинадаhан hү, мүн бусалhан уhанда зуураhан гурил нэмэжэ худхадагбди. Мүнөө үедэ гахай бүридэ сүүдхэ соо 1,2 килограмм овёс, 2 килограмм хара тариян, 6 килограмм хартаабха, 6 килограмм морковь ба 12 килограмм машинадаhан hүн үгтэнэ.

Зүгөөр, гахайнуудай хододоо нимэ тэжээл эдидэг бэшэ юм. Хэрбээ шэмэтэ тэжээлэй элбэг ехэ байгаа hаа, тариа талха эдюулхэ нормонь бага болодог. Тинхэдэ зундаа гахайнуудта шэмэтэ тэжээлэй үгтэхэеэ болиходо машинадаhан hүнэй нормо ехэ болодог, мүн бэлшээридэ адуулагдадаг байна.

Тэрэшэлэн гахайнуудта зунай телэ халаахай эдюулхэдэ ехэ hайн байдаг. Тинхын тулада халаахайе жэжэхэнээр хэршээд, бусалhан уhан соо дэбтээхэ, hүүлээрнь машинадаhан hүнтэй холижо худхаха хэрэгтэй. Халаахайе нимээр буйлуулаад үгэхэдэ, тэрэниие гахай ехэ дуратайгаар эдидэг.

Гахай үсхэбэрилхэ харюусалгатай хүдэлмэринүүдэй баhа нэгэн хадаа түл абалга ба поршоонхонуудые тэнжээлгэ болоно. Тиимэhээ гахайн түрэхэ болоhон түрүүшын үдэрhөө эхилээд, энэ хэрэгтэ шухала анхарал табиха хэрэгтэй. Түбхын түрүүндэ, гахайн түрэхэ болоод байхада, тэрээниие тон hайнаар эдеэлүүлхэ шухала. Тиигээгүй hаа, эхэ гахайн hүн бага байжа, поршоонхонуудаа садхаахагүй болоно.

Би станциингаа научна хүдэлмэрилэгшэдэй заабаряар гахайнуудаа эдеэлүүлдэгби. Тиигээд байхада гахай бүхэн түлнүүдээ садхаадаг. Тиин, эхэhээ гарахадаа нэгэ килограммhаа үлүү амидын шэгнүүритэй байhан поршоонхо hара болоод байхада 5—6 килограммhаа дээшэ шэгнүүртэй болодог юм.

Гахайн түрэлгые зүбөөр эмхидхэлгэ тон шухала. Зарим хүнүүд гахайнуудай түрэлгэдэ ямаршье анхарал табидаггүй дээрэhээ тэдээндэ поршоонхонуудыень гэшхүүлжэ, гэмтээлгэдэг байна.

Би гахайнуудые түрэхэhөөнь 10 хоног урид тустаар байрада амяарнь байлгаад, тэдэниие ходо ажаглан шэнжэжэ, үдэр hүниггүй эрьежэ байдагби. Тиин, түрэхэhөөнь урдахана дэбисхэрыень hэлгэдэг, мүн өөрөө ходо хажуудань байдагби. Гахайнуудай түрэхэтэйнь хамта, поршоонхонуудынь аршажа сэбэрлээд, мүн тэдэнэй эхэеэ хүхэхэдэнь туhалаад бусадагби.

Поршоонхонууд хүхэнhөө гаратараа гэхэ гү, али хоёр hаратай болотороо эхэтэеэ хамта байдаг. Зарим поршоонхонууд эхэеэ хүхэхэдөө бэшэндээ булигдахаяа hанадаг. Гадна, олон түл гаргаhан гахайнуудай хүхэниинь поршоонхонуудтаа хүрэдэггүй. Тиимэ байхадань, поршоонхонуудые ээлжээгээр хүхүүлхэ, мүн муу шадалтайнуудтань хүхэлтөөр үнеэнэй hү угжаха хэрэгтэй.

Поршоонхонуудайнгаа ехэ болохолоор эхэнүүдэйнь hүн тэдэниие садхаахаяа болидог. Тиимэhээ hара болоод байхадань, поршоонхонуудта ондоо тэжээл эдюулжэ эхилдэгби. Түрүүшээр тэдээндэ машинадагдаhан hү ба хуураhан гурил үгтэдэг. Үбэлдөө энэ тэжээлhээ гадна, мүн үйрүүлэгдэhэн морковь үгтэдэг байна. Тиин, поршоонхонуудай hара хахад болоод байхада тариа ба шэмэтэ тэжээл эдюулэгдэдэг.

hайнаар эдеэлүүлээд, харууhалаад, мүн ороондо саг сооюнь оруулаад байбал, эхэ гахайнууд жэл соо хоёр удаа түрэжэ, өлүүр энхэ поршоонхонуудые олоор гаргаха байhаниинь дүршэл лээрэhээ харагдана.

М. Кутякова,
Бурят-Монголой малажалай туршалгын станциин гахайшан.

Брейтовскэ үүлтэрэй гахай

Ярославска областьдо «Брейтовскэ» гэжэ нэрлэгдэhэн шэнэ үүлтэрэй гахай бии болонхой. Энэ үүлтэр Брейтовскэ районой колхозуудта бии болгогдоhон байгаа.

Брейтовскэ районой Горькиин нэрэмжэтэ колхоздо Сталинска шангай лауреат Е. И. Смирновой хүтэлбэрилдэг фермын гахайшад А. А. Шурупова ба С. Г. Иванова гэгшэд жэл бүри 20—23 өлүүр энхэ поршоонхо түрэдэг эхэ гахайнуудые үсхэhэн байха юм. Тэрэшэлэн «Старатель» ба «Путь к коммунизму» колхозуудай гахайн фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд «Брейтовскэ» үүлтэрые нилээд hайжаруулалсаhан байна. Мүнөө «Брейтовскэ» азарга гахайнуудай шэгнүүр 350—380 килограмм, тиихэдэ эхэ гахайнуудай—250—300 килограмм болодог юм.

hүүлэй арбан жэл соо Брейтовскэ районой племенной фермэнүүдтэ гахайнуудай амидын шэгнүүр дунда зэргээр 77 килограммаар ехэ болоhон, тиихэдэ эхэ гахайнуудай нэгэ дахин түрэлгынь үрэжэл 30 процент нэмэhэн байна.

Хилын саана Майн 1-ниие hайндэрлэлгэ

ХИТАД

Империалистическэ дарлалтын гэнжые таhа татаhан агууехэ хитад арад Майн 1-эй үдэрые түрүүшынхеэ сүлөөтэйгөөр hайндэрлэбэ. Национальна гимн ба «Интернационал» дуулалгаар, баярай салютаар Майн 1-нэй демонстраци Хитадай арадай республикын столица—Пекиндэ эхилээ.

300 гаран мянган хүн Майн 1-нэй демонстрацида хабаадаа.

Демонстрантнууд хадаа трибуна дээрэ байhан хитад арадай вождь Мао Цзе-дун, Арадай Центральна правительствын түрүүлэгшын орлогшод Лю Шао-ци, Сун Цзин-лин, Чжан Лань, Ли Цзи-шень, арадай сүлөөлэлгын армиин главнокомандалагша Чжу дэ, захиргаанай Соведэй премьер-министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай, дипломатическа корпусай түлөөлэгшэд ба Н. А. Михайлов түрүүтэй ВЛКСМ-эй делегациин гэшүүдые халуунаар амаршалаа.

Демонстрантнууд шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй лозунгнуудые барижа ябаба.

ПОЛЬША

Польшын оломиллион ажалшад Майн 1-ниие баяртайгаар hайндэрлэбэ. Майн 1 хадаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түшэг тулгуури—агуехэ Советскэ Союзтай хэтэ мүнхын ба эбдэршэгүй хани барисаае саашадань бэхижүүлхын түлөө, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түгэс хүсэтэ манифестаци болоо.

Варшавада Майн 1-нэй демонстрацида 300 мянга шахуу ажалшад хабаадаа.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Чехословакиин столица—Прагада Майн 1-нэй демонстраци 6 час үлүүтэй үргэлжэлөө. Гоёор шэмэглэгдэhэн Вацлавска площадь дээрэ республикын президент К. Готвальд, премьер-министр А. Запотоцкий, Чехословакиин компартиин генеральна секретарь Р. Сланский болон министрнүүд правительственна трибунануудhаа демонстрантнуудые амаршалба.

Демонстрациин эхилхын урда тээ Климент Готвальд ажалшадта хандан үгэ хэлэбэ.

ФРАНЦИ

Майн 1-дэ Парижын ажалшад Нацануудай талмайhаа Бастилиин талмай хүрэтэр ошобо. «Дайн хэрэггүй!», «Атомна бомбые хоригты!», «Французска арад СССР-тэ эсэргүү дай хэзээдэшье хэхэгүй!», «Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түг—агуехэ Сталин манлаха болтогой!» гэжэ бэшээтэй плакадууд ба тугуудые тэдэнэр барижа ябаба.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ французска алдарта эрдэмтэ Жолио-Кюри демонстрантнуудай түрүүшын зэргэдэ ябалсаба.

Жолио-Кюри, Морис Торез, Жак Дюкло, Марсель Кашен, Бенуа Фрашон, Ив Фарж ба бусад элитэ тэмсэгшэдые демонстрантнууд халуунаар амаршалаа.

Эб найрамдал тухай чехословацка парламентын резолюци австрийска парламентын түрүүлэгшэдэ барюулагдаба

ВЕНА. Парламентын хэблэлэй албанай мэдээсэhэнэй ёhoop, Чехословакиhаа Венэдэ байгаа посланник Крно хадаа эб найрамдал тухай чехословацка национальна суглаагаар абтаhан резолюциие австрийска парламентын түрүүлэгшэ Куншакта дамжуулан үгэбэ. Энэ резолюцида австрийска парламентын нэгэдэхыень Крно хүсэбэ. Куншак энэ документые баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаа гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Эб найрамдалай вахта дээрэ

ВАРШАВА. Польско хэблэлэй агентствын дамжуулhанай ёhoop, эб найрамдалай вахтада жагсаhан ажалшадай үйлэдбэриин гайхамшагта амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд таhалгаряагүйгөөр абтана. Костюшкын нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад хайлуулагшад рекордно хэмжээгээр булад хайлуулаа. Гданьска судоверфиин хүдэлмэришэд судно заhабарилха хүдэлмэри бэелүүлхэ зуураа хэдэн миллион злотых алмаба.

Эб найрамдал тухай чехословацка парламентын резолюци Италиин гадаадын хэрэгүүдэй Министртэ барюулагдаба

РИМ. АНСА агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, Римдэхи Чехословакиин посланник Мирослав Матушек энэ оной февралиин 22-то эб найрамдал тухай Чехословакиин национальна суглаан дээрэ абтагдаhан резолюциин текстэй нотые Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сфорцдо барюулба.

Эб найрамдалай тала баригшадай австрийска соведэй уряа

Эб найрамдалай тала баригшадай австрийска соведэй президиум эб найрамдал хамгаалха уряа баталан абаа. Тэрээндэнь Австридахи эб найрамдалай тала баригшадай гар табигдаха байна. Уряа соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «800 гаран миллион хүнүүдые түлөөлhэн эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитет хадаа атомна зэбсэгые үгэ дуугүйгөөр хорихо, атомна зэбсэг түрүүшээр хэрэглэhэн ямаршье правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ сонсхохые эрибэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай австрийска совет эдэ эрилтэнүүдыень үгэ дуугүйгөөр дэмжэнэ ба ямаршье агрессивнэ дайе буруушаана».

Венгерскэ арадай республикын министрнүүдэй Соведтэ

БУДАПЕШТ, апрелиин 29. (ТАСС). Венгерскэ арадай республикын министрнүүдэй совет Монгол арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо шиидхэбэри үсэгэлдэрэй заседани дээрэ абаба.

Эб найрамдал тухай Чехословацка республикын национальна суглаанай резолюци Венгерскэ арадай республикын гүрэнэй суглаанай түрүүлэгшэдэ барюулагдаба

БУДАПЕШТ, апрелиин 29. (ТАСС). Чехословакиhаа Венгридэ байгаа посланник И. Хорват эб найрамдал тухай Чехословацка республикын национальна суглаанай резолюциие Венгерскэ арадай республикын гүрэнэй суглаанай түрүүлэгшэ Л. Дрохошта баярай оршом байдалда барюулаа.

Хойто Кореядэ эб найрамдал хамгаалха уряада гар табилга

ПХЕНЬЯН, апрелиин 29. (ТАСС). Атомна зэбсэг хорихые эриhэн эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табилга Хойто Кореядэ эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байна. Бүхы провинциальна ба уездиэ городуудта партийна болон ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тус уряада түрүүлэн гар табина. Пхеньянска институдай студентнүүд эб найрамдалай түлөө угаа ехэ эдэбхитэйгээр голосовалаа.

Садонско брикетнэ фабрика дээрэ гансахан үдэр соо 2 мянга шахуу хүдэлмэришэд тус уряада гар табиба.

Болгарида 2 миллион гаран хүн Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табиба

СОФИЯ, апрелиин 29, (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада Болгариин 2 миллион гаран гражданинууд апрелиин 27 хүрэтэр гар табяа. Гар табилга үргэлжэлhөөр. Белослатинска околи хадаа республика соогоо түрүүлэн гар табилгые дүүргээ.

Политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаhан хүнүүдэй Уласхоорондын федерациин соведэй заседани

Политическэ хэрэгтэ гэмнэгдээд урдада фашистска түрмэнүүдтэ hуужа байhан хүнүүдэй Уласхоорондын федерациин (ФИАПП) соведэй заседани Прагада эхилээ. Тэрээн дээрэ Германска демократическа республика болон Триестын сүлөөтэ территориие оруулалсаад, Европейскэ 16 оронуудhаа фашизмда эсэргүү тэмсэhэн ба политическэ хэрэгээр гэмнэгдэн түрмэдэ hууhан хүнүүдэй национальна организацинуудай түлөөлэгшэд байлсаба.

ФИАПП-ын ажал-ябуулга ба эб найрамдалай, демократическа эрхын түлөө тэмсэлдэ тэрэнэй зорилгонууд тухай элидхэлые ФИАПП-ын соведэй гэшүүн, французска делегациин хүтэлбэрилэгшэ Андрей Леруа хэбэ.

Латинска Америкын оронуудта эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн

Латинска Америкын оронуудай арад олониитэ империализмда эсэргүү эб найрамдалай түлөө тэмсэлые эдэбхитэй болгожо байна.

Бразилиhаа мэдээсэhэнэй ёhoop, тэндэ политическэ терророй хэгдэжэ байбашье, эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн амжалтатайгаар дэлгэржэ байна. «Эб найрамдал ба культура хамгаалха бразильска организаци» шэнэ дай үүдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэhэн Уолл-стридэй политика дагахаяа болихые правительствоhаа эриhэн петицидэ 1 миллион хүнэй гар табиха кампаниие тус орон дотор эхилбэ гэжэ Пренс Континенталь агентствын корреспондент мэдээсэбэ.

Мексикэдэ хэблэгдэдэг «Эль популар» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, Мексикын элитэ ажал-ябуулагшадhаа бүридэhэн комисси эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряае конгресстэ барюулжа, эб найрамдал хамгаалха бүхэдэлхэйн хүдэлөө дэмжэхыень мексиканска правительствые уряалба.

«Нотисиас Де Ой» гэжэ кубинска газетэ хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряае дэмжэhэн элитэ 67 кубинецуудай мэдүүлгэ толилоо.

Д. ЖАЛСАРАЕВ

ЭБ НАЙРАМДАЛ

«Эб найрамдал!» —
Юрын хүнүүдэй зүрхэнhөө
Эдэ үгэнүүд
алтан жэмэсээр hалбарна.
Эб найрамдалай
тугууд доро мүнөө
Эрэлхэг зоригтой,
үнэншэ хүнүүд хамтарна.
Уолл-стридэй эзэд
эб найрамдалые
Уршагта
дайгаар hэлгэхэеэ hэдэнэ,
Хинрэhэн мистерэй
Фултондо хороор хусаhые
Хүхюутэй угтажа,
өөhэдөө тэдэ хинрэнэ.
Дэлхэйн арадууд
эб найрамдалай тугые
Дээшэнь, дээшэнь
булад хүсөөрөө үргэнэ.
Агууехэ
найман зуун миллиониие
Арюун зорилго
эльгэ, зүрхөөрнь холбоно.
Граната бариhан
Вьетнамай залуу патриодтошье,
Галые дабаhан
Чжу-дэйн суута геройдошье
«Эб найрамдал» —
эдэ үгэнүүд танил юм,
Элдэб хэлэн дээр
нангин удхань адли юм.
Эб найрамдал —
Париж-Прагын конгресс соо,
Эб найрамдал —
Советскэ түлөөлэгшэдэй
үгэнүүд соо,
Эб найрамдал —
ажалшадай хани барисаан соо,
Эб найрамдал —
Робсоной дулээтэ дуунууд соо.
Эб найрамдалай
hүртэ олон сэрэгүүдэй
Эрэлхэг штабынь —
Москвагай hаруул Кремль юм.
Эб найрамдалай
түлөө тэмсэhэн хүнүүдэй
Түрүү зэргэдэ
Багша, гени Сталин юм...
«Эб найрамдал!» —
юрын хүнүүдэй зүрхэнhөө
Эдэ үгэнүүд
алтан жэмэсээр hалбарна.
Эб найрамдалай
тугууд доро мүнөө
Эрэлхэг зоригтой
үнэншэ хүнүүд хамтарна.

Хэблэл тараалга тү... асуудал зүбшэн хэлэ...

«Б. М. Үнэн» газетые а... ажалшадай дунда тараалгые h... жаруулха зорилгоор ВКП(б)... Мухаршэбэрэй айкомой бюро... хай асуудал hаяхан зүбшэн... бэ.

Тус асуудалаар «Союзпеча... райорганизатор нүхэр Фе... элидхэл хээ. Тэрэ болбол айма... тор «Б. М. Үнэн» газетын h... тараагдажа байhан тухай... тэмдэглээ. ВКП(б)-гэй ай... бюрогой гэшүүд О. Шэдаров, ... Петонов, Е. Холбоев гэ... өөhэдынгөө хүдэлмэрилэг... «Б. М. Үнэн» газетэ захиулаа... мүн тэрэ газетые өөhэдөөшье ... хидаггүй байба. Энэнь бюро ... элирүүлэгдээ.

Мүн аймагай олохон колх... хэблэл, газетэ тон үсөөнөөр ... лаг байна. Жэшээлхэдэ, Су... сомоной Молотовой нэрэ... колхоз оройдоо 1 экзе... «Б. М. Правда», 1 экзе... «Б. М. Үнэн» газетэ захиhан ... шоо. Хэгэрхэдээ тус колхозой ... тэлбэрилэгшэд Хандажапов, ... шеев гэгшэд өөhэдөө нэгэшье г... захяагүй байха юм. Мүн тэ... лэн тус сомоной Сталинай н... жэтэ колхозой парторганиза... секретарь Б. Сангияев г... «Б. М. Үнэн» газетэ колхо... гуудайнгаа дунда олоор тар... гэжэ партиин айкомдо хэдэн ... мэдүүлhэн аад, мүнөө хү... юушье хээгүй. Тус колх... коммунистнууд, комсомоле... ба эдэбхитэд газетэгүй hууна...

Иимэрхүү ябадалнууд Су... сомоной Сталинай, Молото... Сагаан-Шулуутайн сомоной ... линай нэрэмжэтэ колхозуудта ... дэнэ.

«Б. М. Үнэн» газетые ай... ажалшадай дунда тараалгые ... hайжаруулха, тиихэдээ «Б. ... Үнэн» газетын материалну... арад зоной дунда хэгдэхэ по... ческэ хүдэлмэридэ үргэнөөр ... лэхэ ябадалые хангаха хэмжэ... лые хараалhан дэлгэрэнгы тог... ВКП(б)-гэй айкомой бюро гар...

Б. Дымбрыл...

hуралсалайнгаа жэл... дүүргэлгэдэ бэлэд...

Шулуутайн леспромхозой, ... хеэ-холбооной конторын, айм... ребсоюзай, Шулуутайн түмэр ... тын парторганизацинуудай по... hургуулинууд болон кружогууд ... ралсалайнгаа энэ жэлые дүүр... мүнөө үзэhэнөө дабтажа бай... Мүн Хандагатайн леспром... ПЧ-14, Горхон депогой, Кур... МТС-эй, Гортопын, Кирово... Тельманэй нэрэмжэтэ ба бу... колхозуудай парторганизацинуу... политhургуулинууд болон кру... гууд hуралсалайнгаа жэлэй пр... раммые дүүргүүтэй байна. Ай... гай бүхы парторганизацинууд ... ралсалайнгаа жэлые эмхитэй... дүүргэхын түлөө оролдоно.

Пионернүүдэй слёт болобо

Бичурын аймагта пионерну... слёт болобо. Тэрээндэ хамта ... пионернүүд хабаадаа. ВЛКСМ ... айкомой пионерэй таhагые даа... нүхэр С. Киреева «Экзаменуу... бэлэдхэхэ тухай» элидхэл хэ...

Хэдэн hургуулинуудай отлич... гууд — пионернүүд экзаменуу... ямараар бэлэдхэжэ байhанаа ... рэжэ үгэбэд.

Слёдой hүүлээр аймагай hург... линуудай уранhайханай самод... тельностьнуудай харалга боло... Тус харалгада шалгаржа гара... түрүү коллективүүд ба хабаа... шад шагнагдаа.

Ф. Степанов.

Харюусалгатай редактор... орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОН УУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02290. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000